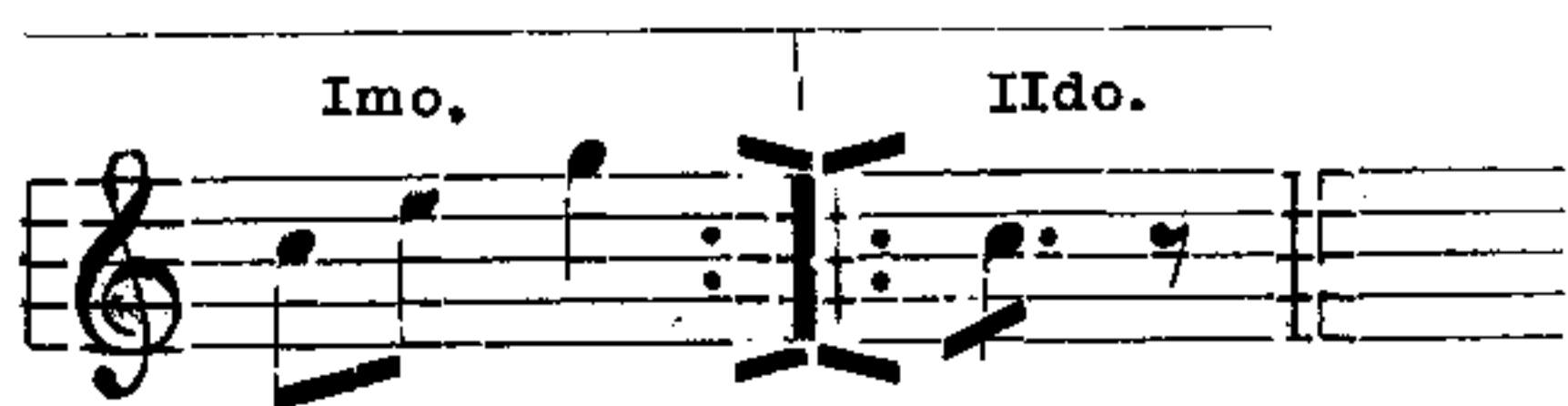

S tímto druhem plesových skladeb setkáváme se na Těšínsku, Frýdecku; též v krajích Příborském, Starojickém; odtud přebíhá do hanáckých a českých krajů. Na Slovensku zřídka se vyskytuje. Svižnost těla ukazuje se na Slovensku hlavně v »Odzemku«.

d) Plesové skladby se změnou rychlosti.

Plesových skladeb moravských možno načítati do dvou set padesáti. Velký počet vzhledem k dvěma intervallům, kroku a krůčku, nepatrný počet proti tisícům prostých písní.

A přece obrovský jest vliv plesových skladeb na vývoj literatury hudební. Plesová skladba, a tudíž i plesová píseň, uvolnila hudbu od slova, dala sčasovkám meze pravidelných období, taktů; v ní jest zárodek kolébavých i dovozovacích, modulačních, osnov harmonických; z ní se vyvinuly největší útvary skladebné.

Plesové skladby daly hudbě nejcitlivější stupnici dob, již pro nedostatek notační označujeme změnou rychlosti. Tak pouhý tělový pohyb vnesl do hudby zvláštní výraz duševní.

Prostá délka kroku a krůčku nevystačuje na bohaté sčasování. Teprve změnou rychlosti kroku a krůčku zaujmou tyto intervally pohybové čas takých měr, že na jejich notaci nestačí noty atd. i s pomocnými značkami.

Změním-li na př. rychlost kroku, jenž se obyčejně notuje notou * tož sotva zrychlený krok bude se rovnati notě neb ; uvolněním rychlosti nesrovná se snad krok s notou neb .

Zrychlování a uvolňování kroku dělá daleko citlivější, drobnější stupnici dob, než ji možno notami vystihnouti.

Věrnost notace vyžaduje, aby o stejnou míru, jakou se zrychlují kroky, zrychleny byly i noty a naopak.

Takovým způsobem plesovou skladbou vpravena v hudbu změna rychlosti.

Jaký jest takové změny účín? Sčasovky skladby tempem buď zrychleným neb uvolněným se osamotí, není-li je možná uvést s počátečnou rychlostí skladby na společnou míru. Jelikož částky skladby, každá o jiné rychlosti, přece znějí za sebou, jest tato neshoda příčinou zvláštního rozruchu, jímž se takové skladby oduševňují. Toto oduševnění zmizí, když by na změnu rychlosti stačila notace. Avšak v notaci plesových skladeb,

* V počátku vyznívání této noty jest vlastně již konec kroku. S průběhem noty probíhá již druhý krok, jehož konec naznačuje zase následná nota.